

Jefka: Kun je een korte samenvatting geven van de geschiedenis van de Graansilo?

Huub: Een korte samenvatting, ik zal m'n best doen. Het is natuurlijk moeilijk om dit kort te doen omdat er in 6 jaar veel gebeurd is. In 1989 stond het pand op de nominatie om gesloopt te worden en daar waren wij het niet mee eens. Met bootjes zijn we met een grote groep naar het pand toe gekomen en we hadden gereedschap, slaapzakken en proviand meegenomen om hier te gaan wonen en werken. We zijn de Graansilo's "officieel" gaan bezetten door het pand te kraken en in bezit te nemen. Meteen hebben we een vereniging opgericht, de Vereniging tot Behoud van de Graansilo en zijn gaan schoonmaken. Bij Rijksmonumentenzorg hebben we een verzoek ingediend om een monumentenstatus voor de Graansilo te krijgen. Tijdens die procedure mag het pand niet gesloopt worden waardoor projectontwikkelaars die het wilde afbreken, roet in het eten werd gegooid. In eerste instantie was de Graansilo dus gered van de sloop en later, in 1992 is het gelukkig een rijksmonument geworden. Heel veel mensen waren toen blij dat het karakteristieke pand behouden kon blijven.

Sindsdien zij er heel veel projectontwikkelaars, architecten en andere mensen komen kijken om iets met het deze strekdam te gaan doen. Het is een beetje raar dat ze het in eerste instantie willen afbreken en nadat het op de monumentenlijst staat, komt iedereen om er dingen mee te willen gaan doen. Nu was het één van de mooiste panden aan de IJ-oever.

Vanaf het begin zijn we met man en macht bezig geweest om het pand schoon te maken. Er lag ontzettend veel graan, stof en rotzooi. We hebben er best lang over gedaan om het pand op te knappen en gebruiksklaar te maken. Wat nou het restaurant is, was als eerste klaar en daar kwamen we dan samen om te eten en wat op te warmen om daarna weer door te gaan werken, opruimen en bouwen. Gaandeweg ontstonden er meer en meer woningen en werkruimtes tot wat het nu geworden is, een mooi geheel van zelfbouwruimtes. Op dit moment wonen hier 52 mensen en zijn er al 6 kinderen geboren. Ook best veel mensen maken alleen gebruik van het gebouw en de werkplaatsen. En, er zijn diverse publieksruimtes waar bezoekers welkom zijn. Het restaurant, de bakkerij, galerie en grote experimentele culturele ruimtes op de zolder en in de kelder van de betonnen silo. Voor exposities, theater, festivals, concerten, dans of gewoon om gezellig samen te eten of voor 'n kopje thee met taart en te zien en proeven wat hier echt is en gebeurt. Kortom om kennis te maken met de cultuur die we hier aan het maken zijn. Op dit moment komen zo'n 2 à 2,5 duizend mensen per week naar de Amsterdamse graansilo's.

Jefka: Zou je in een paar zinnen kunnen zeggen wat de Graansilo voor jou zo'n bijzonder kraakpand maakt?

Huub: Wat voor mij heel bijzonder is, is de kracht en energie die in het gebouw zit. Die er nog van vroeger in zit, toen het een graanpakhuis was en die wij eraan toegevoegd hebben met het hergebruiken. Wat er door ons, bewoners en medewerkers, nu ingelegd wordt, dat is werkelijk fantastisch. Nieuw leven, een nieuw hart in een oude fabriek. Zo heeft iedereen een bijzondere kracht en energie in zich en samen met de 52 bewoners en zo'n 100 personen die hier komen werken, maakt dat een bundeling van energieën en krachten die heel sterk is geworden en dat vormt een geheel. Ik weet het juiste woord nu niet meteen, maar het is uitzonderlijke energie. Wij voelen dat als bewoners en datzelfde, die eenheid, voelen de bezoekers als ze hier komen. Het is een heel mooie diepe kracht samen. Ik heb eerder gezegd dat als een mens een bepaald karma heeft, dan heeft een gebouw waar zoveel mensen al die dingen zo samen doen, ook een karma. In die setting, samen wonen en werken, samen projecten opzetten, creativiteit ruimte geven en dat uitwerken en elkaar ondersteunen. Geen bezit zijn maar deelgenoot worden van.

Om niet, passie, medemenselijkheid, dat geeft een mens en een gebouw warmte en uitstraling, naar binnen en naar buiten toe. Dat maakt onze Graansilo zo bijzonder en inhoudelijk behoort het op dit moment tot één van de uitzonderlijkste gebouwen van Nederland en ik denk als een creatieve hotspot een voorbeeld voor Europa.

Jefka: De Graansilo roept dus bij veel mensen positieve reacties op, maar er zijn ook mensen in de buurt, die er eigenlijk wel negatieve reacties op hebben?

Huub: Natuurlijk, waar iets gebeurd zullen altijd mensen kritiek hebben of zullen mensen dat op een negatieve manier interpreteren. Maar ik denk dat sommige kritieken niet terecht zijn omdat die mensen niet echt zien of weten wat er gebeurd. Het kan kortzichtigheid, jaloezie en afgunst zijn of met oogkleppen op kijken naar wat hier gebeurd. Maar ik neem aan dat als hier zoveel bezoekers komen, waaronder burgemeesters, wethouders en ministers, en iedereen hier gewoon mens kan en mag zijn dat dat voor de buurt ook zo kan zijn.

Jefka: Kun je nog iets meer uitleggen over de ideeën van die architecten over de Graansilo?

Huub: Er zijn veel architecten die er mee bezig zijn gegaan en studenten die er op willen gaan afstuderen. Het is niet meer te tellen hoeveel uit het buitenland. Studenten stedenbouw, design architectuur maar ook andere disciplines worden naar Amsterdam gestuurd om hier te komen kijken wat hier aan de IJ-oeveren, in deze pakhuizen en natuurlijk in de stad allemaal gebeurd. Zij raken, net zoals andere bezoekers verliefd op de stad, op het pand of op ons. Hoe we bezig zijn en wat we doen, het laat mensen niet meer los. Ze willen ook zoiets realiseren en voelen zich ook vrij, zijn geïnspireerd en maken plannen. Starten zelf allerlei projecten thuis of voor gelijke locaties en soms ook voor hier. Een 10-tal architecten is concreet bezig dat ik weet. De silo's zelf, die zouden open gemaakt kunnen worden en gebruikt voor diverse activiteiten.

Jefka: Kun je vertellen wat je zelf binnen de samenwerking van de Silo doet?

Huub: Eerst moet ik vertellen dat toen ik voor het eerst met de Graansilo kennis maakte, niet langer dan een half uur kon blijven in het gebouw en op het terrein. Het was in het begin zo'n donkere omgeving en er hing zo'n mysterieuze energie rond dit immense gebouw dat ik uit de galerie en van de strekdam af vluchtte. Zoiets was ik niet gewend, die haven en overal water, was nieuw voor me en maakt mij onzeker. De 2^e keer dat ik hier kwam, ook 's avonds was het weer zo. Ik ben heel gevoelig voor nieuwe sferen en mensen. Als ik ze niet meteen een plaats kan geven neem ik enige afstand. Na enkele weken vroeg Froukje of ik nog eens terug kwam en mee wilde eten. Overdag zag het complex er heel anders uit en kon ik het geheel plaatsen. Daarna ben ik samen met Diederik een werkplaats gaan bouwen om zelf meubels, lampen en designproducten te maken, die in onze galerie in het Handelsbladgebouw tentoon te stellen en te verkopen. Vrij snel na mijn deelname werd gevraagd of ik naar een vergadering in de buurt wilde gaan namens de vereniging. Imeen was ziek en de Graansilo zou heet agendapunt zijn. Vanaf dat moment is het de ene bijeenkomst en vergadering na de andere geworden en ben ik er min of meer ingerold en ingegroeid, de woordvoerder van de vereniging te zijn. Sindsdien ben ik me met de public relations, de IJ-oeverontwikkelingen, de experimentele huisvesting, de onderhandelingen met de autoriteiten en het hervormingsproces of beter de economie van de creatieven, die aan het ontstaan is, gaan bezig houden. Ja, een beetje van alles en nog wat, wat moet ik zeggen, links en rechts bijspringen waar het nodig is. Het dagelijks bestuur, de externe betrekkingen, de communicatie met....ja, kun je de vraag nog eens stellen.

Jefka: Wat wil je precies bereiken en hoe hoop je dat het hier verder gaat?

Huub: Met deze materie ben ik toch al meer dan 20 jaar bezig. Als ontwerper en vormgever hebben deze initiatieven altijd veel mogelijkheden geboden voor nieuwe vormen van wonen, werken en leven. Waarbij ik tot de conclusie kom dat wij, de Graansilo, een bepaalde taal aan het maken zijn. Een nieuw soort taal, die door anderen gebruikt en gesproken gaat worden en dat wij nog dagelijks met het aanvullen van het vocabulaire bezig zijn, het vervolmaken van die taal. Hoe die taal er straks uit zal zien kan ik nog niet zeggen natuurlijk, maar de basis en zijn grondvesten liggen hier en dat maakt het voor mij heel erg boeiend. Als cultuur een vuur is en kunst bestaat dan wonen en werken wij hier heel dicht bij dat vuur. Daardoor is het hier zo warm en kunnen wij dat uitstralen naar andere mensen. In combinatie met die taal-ording levert dat vruchten op. Ik denk dat het niet anders dan een bittere noodzaak is om daar al mijn energie, tijd en mijn leven aan te geven.

Jefka: Hoe denk je dat de nabije toekomst eruit ziet van de Silo?

Huub: Je hebt enerzijds het gebouw en anderzijds wat er allemaal binnen het gebouw gebeurt. Wat ik zojuist noemde, de bundeling van krachten en energieën, de taal die we aan het maken zijn. Daarover wordt al gesproken en geschreven, ook in het buitenland. Onze Graansilo staat te boek in Japan en New York, daar maak ik me absoluut geen zorgen over, dat gaat een eigen leven leiden. Het gebouw, daar heb ik wel twijfels over of dat de juiste invulling gaat krijgen voor wat het verdient. Historisch gezien is het een graanoverslagplaats geweest en heeft van daaruit de hele stad en verre omstreken te eten gegeven. Ik zou het heel jammer vinden als die oorspronkelijke functie, het voeden van het volk, teniet wordt gedaan. Dat er straks hier alleen maar ruimte komt voor rijke mensen, die een luxe appartement met parkeerplaats kopen, en dat daar geen brood meer van gemaakt wordt. Het pand zou toch ook de functie die het altijd gehad heeft op een of andere manier kunnen behouden. Er liggen plannen om het pand te gaan verbouwen tot...ik weet het even niet meer nu.

Jefka: Als het pand toch behouden blijft wat zijn dan nog de mogelijkheden?

Huub: Ik denk niet dat het mogelijk zal zijn om verder te groeien zoals wij de laatste 6 jaar organisch gegroeid zijn naar wat we nu zijn. Met het politieke spel der machten en krachten denk ik dat er binnen een paar jaar een sloophamer komt en dat er een rigoureuze verbouwing van het pand plaats gaat vinden naar luxe appartementen en dure bedrijfsruimtes, verantwoord naar de kapitaalmarkt. Maar het beste en krachtigste voor de samenleving zou zijn als wij, als nieuwe generatie, het pand verder ontwikkelen. Wij zijn goed in staat, samen met mensen van buiten, om het hele complex een eigentijdse en sterk vernieuwende economische invulling te geven, gedragen door en samen met de stad.

Jefka: En wat voor vorm heeft dat dan, naar de samenleving toe? Wat voor dingen zouden er nog gerealiseerd kunnen worden?

Huub: De Graansilo als actief woonwerkpand met de nadruk op de economie van de nieuwe creatieven want daarmee is veel goed werk, werkgelegenheid en culturele waarde te behalen. Met een groep samen wonen, dat biedt denk ik ook nog veel perspectieven en heeft ook de potentie voor een nieuwe manier van bouwen. Bijzonder is ook hoe wij samen zijn gekomen. Je kunt zeggen dat we een soort broers en zussen van elkaar zijn geworden en zo een familie zijn. Spelenderwijs of spontaan tot elkaar komen en dan allerlei dingen doen met elkaar en samen de nodige werkzaamheden doen om te wonen, te werken en te buurten in de stad!